

Bruselj, 18. februar 2016
(OR. en)

6154/16

SOC 69
EMPL 44
ECOFIN 108
EDUC 31
JEUN 17

DOPIS

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Naložbe v zaposlovanje mladih: Izvajanje jamstva za mlade – potrditev ključnih sporočil Odbora za zaposlovanje o njegovem nadaljnjem razvoju

Pošiljamo vam ključna sporočila Odbora za zaposlovanje o razvoju jamstva za mlade po letu 2016, da bi ga na seji 7. marca 2016 potrdil Svet EPSCO.

Priloge k tem ključnim sporočilom so v dokumentih 6194/16 ADD1, ADD2 in ADD 3.

Ključna sporočila o razvoju jamstva za mlade po letu 2016, v katere je vključeno poročilo Odbora za zaposlovanje o stanju izvajanja jamstva za mlade

Svet se je že leta 2005 ob sprejemanju smernic za politike zaposlovanja držav članic dogovoril, da se brezposelnim mladim v šestih mesecih ponudi nov začetek. Leta 2008 je bilo to obdobje za mlade osipnike skrajšano na štiri mesece. Komisija je v sporočilu „Mladi in mobilnost“ iz septembra 2010 države članice pozvala, naj uvedejo jamstva za mlade.

V letih 2011 in 2012 so se vrstili pozivi, da je treba mladim zagotoviti možnost „jamstva za mlade“, in sicer zlasti v Evropskem svetu, Evropskem parlamentu in Evropskem mladinskem forumu. Zato je Komisija v svežnju o zaposlovanju mladih iz decembra 2012 predložila predlog priporočila Sveta o uvedbi jamstva za mlade, ki ga je pospremila s pobudami o kakovostnem okviru za pripravništva, evropski zvezi za vajeništva in mobilnosti delovne sile med mladimi.

Svet je aprila 2013 sprejel „Priporočilo o vzpostavitvi jamstva za mladino“. V njem je države članice pozval naj poskrbijo, da se vsem mladim do 25. leta starosti ponudi kakovostna zaposlitev, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo v štirih mesecih po zaključku uradnega izobraževanja ali ko postanejo brezposelni.

Proti koncu leta 2013 oziroma v začetku leta 2014 so vse države članice predložile načrte za izvajanje jamstva za mlade. Vzpostavljena je bila mreža koordinatorjev za jamstvo za mlade, DČ pa so program začele konkretno izvajati najpozneje v letu 2014.

Odbor za zaposlovanje ima nalogo, da spremlja izvajanje priporočila o jamstvu za mlade z večstranskim nadzorom. Od leta 2013 je opravil tri letne preglede. Dva od teh treh pregledov sta zajela vse države članice, medtem ko je tretji obravnaval v glavnem tiste države članice, na katera so se nanašala priporočila za posamezne države v zvezi z jamstvom za mlade.

Poleg tega je skupina za kazalnike pri Odboru za zaposlovanje ob podpori Komisije izdelala Okvir kazalnikov za spremljanje jamstva za mlade¹. Preskušen je bil s pilotnim zbiranjem podatkov, ki je potekalo oktobra/novembra 2014. Potem ko so bili na podlagi teh izkušenj opravljeni nekateri popravki, je Odbor za zaposlovanje končno različico Okvira kazalnikov za spremljanje jamstva za mlade in spremljajoči metodološki priročnik potrdil maja 2015. Oba dokumenta bosta po potrebi še izboljšana. Okvir vsebuje kazalnike za tri ravni: zbirno, neposredno in nadaljnje spremljanje. <http://ec.europa.eu/social/contentAdmin/BlobServlet?docId=13402&langId=en> S prvim rednim zbiranjem podatkov za referenčno leto 2014 je Komisija začela konec junija 2015. Prvi rezultati tega zbiranja podatkov so bili na voljo konec leta 2015. Kazalniki za spremljanje jamstva za mlade iz Okvira kazalnikov so bili vključeni tudi v skupni ocenjevalni okvir tako, da je bil izdelan nov modul.

Na podlagi doslej opravljenega dela v Odboru za zaposlovanje so Svetu EPSCO v potrditev predlagana naslednja ključna sporočila o razvoju jamstva za mlade:

- Iz pregledov Odbora za zaposlovanje je razvidno, da so države članice močno zavezane izvajanju jamstva, razvidni pa so tudi pozitivni rezultati ukrepov, ki so bili izvedeni. Vseeno pa jamstvo za mlade ni nikakršen nadomestek za makroekonomske instrumente in druge politike za spodbujanje zaposlovanja mladih.
- Pri ocenjevanju tako izvajanja kot učinka jamstva je vedno treba upoštevati proračunske in makroekonomske razmere v državah članicah, ki se med njimi razlikujejo.
- Da bi izkoristili sadove doslej opravljenega dela je bistveno, da se še naprej vzdržuje politična zavezanost jamstvu za mlade kot dolgoročni strukturni reformi. Poleg tega v več državah članicah obstaja jasna potreba po temeljitejšem notranjem usklajevanju in notranjem vzajemnem učenju, da se zagotovi razširitev najboljših praks po vsej državi.

¹ <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=14725&langId=en>.

- Jamstvo je v več primerih delovalo tudi kot močna gonilna sila za politiko. Vendar pa se bo več izzivov treba še lotiti, zato je treba poudariti, da so potrebne nenehne izboljšave. Poleg tega še ni bil izkoriščen ves potencial za izmenjavo najboljše prakse med državami članicami EU, pa tudi širše.
- Ker je bilo v številnih treba najprej doseči precejšnje reforme in vzpostaviti široka partnerstva, uvedba ukrepov v okviru jamstva za mlade še vedno terja določen čas, zato tudi popolna ocena še ni mogoča. Poleg tega v nekaterih primerih postopno uvajanje jamstva pomeni, da se to v polnem obsegu izvaja šele krajši čas oziroma se še ne izvaja v polnem obsegu. Tri leta po sprejetju priporočila Sveta bi bilo treba pospešiti pobude za doseg popolnega pokritja po državah članicah.
- Naši pregledi so pokazali, da se kakovost in trajnost ponudb med sistemi jamstva za mlade razlikujejo. Več prizadevanj bi bilo treba nameniti zagotavljanju, da bo jamstvo vodilo v strukturno izboljšanje povezanosti trga dela.
- Jamstvo je privedlo do močnih partnerstev, ki jih je mogoče še nadgraditi. To je mogoče doseči z okrepitvijo vezi z izobraževalnim sistemom in močnejšim vključevanjem delodajalcev v izvajanje tega programa.
- Obstaja jasna potreba po bolj raznolikem pristopu do različnih skupin znotraj mladinske populacije, vključno z zagotavljanjem prilagojenih storitev. Pomen jamstva ostaja nedvomen, vendar bi bilo morda upravičeno, če bi se bolj osredotočili na nekatere skupine. Odbor za zaposlovanje želi posebej poudariti pomen učinkovitejšega doseganja tistih mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, ki niso prijavljeni na javnih zavodih za zaposlovanje, in tistih mladih, ki se soočajo z več ovirami hkrati.
- Spremljanje jamstva za mlade mora temeljiti na zanesljivih podatkih. Na splošno je bilo prvo uradno zbiranje podatkov za spremljanje jamstva uspešno, saj so podatke predložile vse države, zbrani podatki pa so v pomoč pri izračunavanju ključnih kazalnikov za večino držav in predstavljajo dobro izhodišče za stalno spremljanje napredka. Vendar se bo zaradi boljše usklajenosti z okvirom kazalnikov treba še bolj potruditi za potrebne izboljšave.

- Navedeni rezultati so koristna podlaga za spremljanje izvajanja jamstva za mlade v posameznih državah članicah, kar naj bi omogočalo nenehno izboljševanje teh programov. Vendar teh rezultatov ne bi smeli uporabljati za primerjavo med državami članicami, saj primerljivost podatkov med državami za sedaj še ni popolna. Poleg tega se bo v več primerih treba še bolj potruditi za odpravo tehničnih, pravnih in drugih ovir, da se bodo njihovi sistemi spremljanja ustrezno prilagodili. Če bi zagotovili popoln niz podatkov o nadaljnjem ukrepanju, bi to pomenilo veliko izboljšavo, saj bi dobili jasnejšo sliko o dejanskem doseganju trajnih koristi za mlade.
- Podporo izvajanju jamstva za mlade je treba ne le zagotoviti, temveč tudi nadalje razviti. Postopek pregleda v okviru Odbora za zaposlovanje se je izkazal za zelo smiselnega, mogoče pa bi ga bilo še izboljšati tako, da bi celovit pregled nad izvajanjem jamstva vzdrževali še naprej brez pretiranega obremenjevanja držav članic. Jamstvo za mlade bi se gotovo moralo navezovati na delo v okviru evropskega semestra, kjer je to le mogoče, vendar se ne bi smelo omejevati le na tiste vidike, ki so pomembni za semester. Posebej pozorno bi se bilo treba posvetiti dolgoročnejši oceni jamstva v dopolnilo letnemu pregledu.
- Dosedanje izkušnje z jamstvom so pokazale, da je njegov uspeh močno odvisen od obstoječih institucij v državah članicah, v prvi vrsti pa od zmogljivosti in/ali učinkovitosti javnih zavodov za zaposlovanje. Veliko držav članic vlaga v razvoj zmogljivosti, v nekaterih pa te ostajajo nezadostne. Odprava teh težav je seveda bistven predpogoj za nadaljnjo krepitev jamstva.
- V tej luči je treba v jamstvo še naprej vlagati, tako z nacionalnimi sredstvi kot sredstvi EU. Odbor za zaposlovanje v kontekstu navedenega poziva k razpravi o prihodnosti pobude za zaposlovanje mladih.
